

برنامه درسی

رشته : زبان و ادبیات فارسی

گرایش: آموزش زبان فارسی

دوره : کارشناسی ارشد

دانشکده : ادبیات و علوم انسانی

مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۲۵ شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه

این برنامه براساس آیین نامه شماره ۲۱/۲۳۸۰۶ وزارت علوم تحقیقات و فناوری در خصوص تفویض اختیارات برنامه ریزی درسی به دانشگاه های دارای هیات ممیزه توسط اعضای هیات علمی دانشکده ادبیات و علوم انسانی تدوین شده و در جلسه مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۲۵ شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه به تصویب رسیده است.

مصوبه شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه فردوسی مشهد

رشته: زبان و ادبیات فارسی

گرایش: آموزش زبان فارسی

دوره: کارشناسی ارشد

برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد که توسط اعضای هیات علمی گروه آموزشی زبان و ادبیات فارسی تدوین شده است با اکثریت آراء به تصویب رسید.

- این برنامه از تاریخ تصویب لازم الاجراست.
- هر نوع تغییر در برنامه درسی مجاز نیست مگر آنکه به تصویب شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه برسد.

ایمان الله بیگدلی
مدیر دفتر برنامه ریزی و توسعه آموزش دانشگاه

مرتضی کرمی
مسئول کمیته برنامه ریزی درسی دانشگاه

رضا پیش قدم
معاون آموزشی دانشگاه

رأی صادره جلسه مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۲۵ ۱۳۹۷ شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه در مورد بازنگری برنامه درسی زبان و ادبیات فارسی گرایش آموزش زبان فارسی در مقطع کارشناسی ارشد صحیح است. به واحد ذیربط ابلاغ شود.

محمد کافی
رئیس دانشگاه

معاونت آموزشی

شورای برنامه‌ریزی درسی

برنامه درسی

دوره: کارشناسی ارشد

رشته: زبان و ادبیات فارسی

گرایش: آموزش زبان فارسی

فصل اول

مشخصات کلی

تعریف رشته

رشته آموزش زبان (و ادبیات) فارسی، رشته‌ای است که در آن دانش نظری و مهارت‌های عملی و کاربردی به‌روز و جدید در حوزه‌ی آموزش زبان و ادبیات با تأکید بر زبان و ادبیات فارسی ارائه می‌شود. دانش‌آموختگان این رشته بهترین افراد برای آموزش زبان و ادبیات فارسی به دانش‌آموزان فارسی‌زبان از کلاس اول تا کلاس دوازدهم در مدارس داخل و خارج ایران و همچنین در مناطق دوزبانه یا چندزبانه داخل ایران و حتی غیرفارسی‌زبانان می‌باشند. این گرایش یک گرایش بین‌رشته‌ای است که با محوریت رشته‌ی زبان و ادبیات فارسی و همکاری گروه‌های علمی و دانشگاهی مختلف مانند زبان‌شناسی، آموزش زبان انگلیسی، علوم تربیتی و روان‌شناسی برگزار می‌شود.

هدف رشته

هدف این رشته پرورش و تربیت دانش‌آموختگانی است که بتوانند با نیازهای بازار کار هماهنگ باشند و دانش و مهارت‌های لازم، جدید و کارآمد را در حوزه‌ی آموزش زبان و ادبیات فارسی داشته باشند.

ضرورت و اهمیت رشته

در سال‌های اخیر یکی از رسالت‌های وزارت علوم این است که دانشگاه‌ها را به سمت دانشگاه‌های نسل سوم، یعنی دانشگاه‌های کارآفرین هدایت می‌کند و بنابراین طبیعی است که رشته‌ها نیز باید به سمت کارآفرینی هدایت شوند. ضرورت کارآفرینی در این امر نهفته است که دانشگاه باید با جامعه ارتباط برقرار کند، نیازهای جامعه را شناسایی کند و بر اساس این نیازها رشته‌ها را تعریف یا اصلاح کند. با توجه به اینکه نیازهای جامعه دائماً در حال تغییر هست و نیازهای جدیدی در شرف وقوع هستند و حتی شاید نیازهایی از میان بروند، طبیعی است که برخی از رشته‌های دانشگاهی حذف شوند، برخی به وجود آیند و برخی نیز در حال اصلاح باشند. از جمله نیازهای اساسی جامعه ایران در بحث آموزش و پرورش بحث تربیت معلمان مجرب و کارآمد در هر رشته و حوزه است. واقعیت جامعه و نتایج برخی از پژوهش‌ها نشان می‌دهد که برخی از معلمان شایستگی‌ها و توانایی‌های لازم را برای آموزش در مدارس ندارند. بدون شک یکی از دروس اساسی و بنیادین در نظام آموزش و پرورش کشور ما، از کلاس اول تا کلاس دوازدهم، درس زبان فارسی و ادبیات فارسی است. این درس یکی از اصلی‌ترین دروس و از نظر ساعات آموزشی پر ساعت‌ترین درس در کل دوره آموزشی دوازده‌ساله است. بر همین اساس ضرورت دارد که یک شاخه و یک گرایش کاربردی و مهارتی در رشته‌ی زبان و ادبیات فارسی تحت عنوان آموزش زبان فارسی برای تربیت و پرورش معلمان و مدرسان این درس مهم، ایجاد شود. اهمیت این گرایش در این است که دانش‌آموختگانی را تربیت می‌کند که با روش‌های تدریس و مهارت‌های آموزشی در حوزه آموزش زبان فارسی به فارسی‌زبانان داخل و خارج از ایران و همچنین آموزش در مناطق دوزبانه یا چندزبانه ایران و حتی غیرفارسی‌زبانان آشنا باشند و آن‌ها را به کار ببرند.

نقش، توانایی و شایستگی دانش‌آموختگان

- شناخت دقیق ویژگی‌های، نظام و زیر نظام‌های زبان فارسی

- آموزش دقیق و علمی زبان و ادبیات فارسی بر اساس جدیدترین روش‌ها و نظریه‌های آموزش زبان

- تولید محتوای آموزشی مناسب برای آموزش زبان و ادبیات فارسی به دانش‌آموزان فارسی‌زبان از کلاس اول تا کلاس دوازدهم در مدارس ایران و خارج از ایران و مناطق دوزبانه یا چندزبانه و غیرفارسی‌زبانان
- توانایی ارزیابی و تحلیل منابع آموزشی موجود و استخراج نقاط قوت و ضعف آنها
- توانایی تولید آزمون‌های استاندارد و علمی برای سنجش مهارت‌های زبان فارسی
- توانایی ارزیابی و تحلیل آزمون‌های موجود زبان و ادبیات فارسی
- توانایی ارائه‌ی پژوهش‌های مرتبط در حوزه‌ی آموزش زبان و ادبیات فارسی

طول دوره و شکل نظام

دوره کارشناسی ارشد آموزش زبان فارسی به صورت ناپیوسته ارائه می‌شود. نظام به صورت ترمی - واحدی و به شیوه آموزشی - پژوهشی است. طول دوره کارشناسی ارشد ۲ و حداکثر ۳ سال می‌باشد. در این برنامه یک واحد درسی عبارت است از ۱۶ ساعت درس نظری.

تعداد و نوع واحدهای درسی

دوره کارشناسی ارشد برحسب رشته تحصیلی حداقل ۲۲ و حداکثر ۳۲ واحد خواهد بود. در این دوره حداکثر دروس جبرانی ۱۲ واحد می‌باشند که در ابتدای دوره قبل از دروس اصلی ارائه می‌شود. تعداد واحد پایان‌نامه در شیوه آموزشی - پژوهشی حداقل ۴ واحد درسی می‌باشد. تعداد کل واحدهای دوره کارشناسی ارشد آموزش زبان فارسی ۳۲ واحد به شرح زیر می‌باشد:
دروس تخصصی: ۱۲ واحد
دروس اختیاری ۱۶ واحد
پایان‌نامه: ۴ واحد

شرایط و ضوابط ورود به دوره

مناسب‌ترین مخاطب برای این دوره، دانش‌آموختگان کارشناسی رشته‌ی زبان و ادبیات فارسی هستند. علاوه بر این دانش‌آموختگان رشته‌هایی چون آموزش زبان‌های خارجی (انگلیسی، فرانسه، عربی، ...)، تاریخ و ایران‌شناسی و همچنین آموزش و پرورش پیش‌دبستانی به شرط گذراندن دروس پیش‌نیاز می‌توانند وارد این رشته شوند. پیشنهاد می‌شود با توجه به اهمیت زبان انگلیسی و کلیات زبان فارسی (خصوصاً دستور زبان فارسی) ضرایب این مواد در آزمون ورودی کارشناسی ارشد بیش‌تر و ضریب زبان عربی و نظم و نثر فارسی کم‌تر شود.

فصل دوم:

واحدهای درسی و جداول دروس

جدول ۱ - دروس تخصصی

پیش نیاز/هم نیاز	تعداد ساعت			تعداد واحد			عنوان	ردیف
	جمع	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری		
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	تطور متون شعر و نثر فارسی	۱
تهیه و تدوین مواد آموزشی - اصول و روش های تدریس	۴۸	۳۲	۱۶	۲	۱	۱	کارورزی و تدریس عملی زبان فارسی	۲
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	دستور زبان فارسی	۳
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	نظریه های نقد ادبی	۴
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	بلاغت و زیبایی شناسی	۵
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	زبان تخصصی انگلیسی	۶
-	۲۰۸	۳۲	۱۷۶	۱۲	۱	۱۱	جمع کل	

جدول ۲ - دروس اختیاری

ردیف	عنوان	تعداد واحد			تعداد ساعت		
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع
۱	آزمون‌سازی و سنجش زبان	۱	۱	۲	۳۲	۴۸	
۲	روان‌شناسی زبان	۲	-	۲	-	۳۲	
۳	روش‌های آموزش زبان فارسی	۱	۱	۲	۳۲	۴۸	
۴	آموزش زبان و فن آوری	۲	-	۲	-	۳۲	
۵	تحلیل رابطه زبان و ادبیات	۲	-	۲	-	۳۲	
۶	سمینار مسائل آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان	۲	-	۲	-	۳۲	
۷	نوشتار خلاق	۲	-	۲	-	۳۲	
۸	اصول و روش‌های آموزش زبان	۱	۱	۲	۳۲	۴۸	
۹	تهیه و تدوین مواد آموزشی	۱	۱	۲	۳۲	۴۸	
۱۰	کارورزی و تدریس عملی زبان فارسی	۱	۱	۲	۳۲	۴۸	
۱۱	روش تحقیق در آموزش زبان و ادبیات	۲	-	۲	-	۳۲	
۱۲	زبان‌شناسی کاربردی و زبان فارسی	۲	-	۲	-	۳۲	
۱۳	مبانی زبان‌شناسی ^۱	۲	-	۲	-	۳۲	
۱۴	تاریخ زبان فارسی ^۲	۲	-	۲	-	۳۲	
۱۵	درست‌نویسی و نگارش فارسی ^۳	۲	-	۲	-	۳۲	
۱۶	تاریخ و فرهنگ ایران ^۴	۲	-	۲	-	۳۲	
	جمع کل	۲۷	۵	۳۲	۱۶۰	۶۲۴	

^۱ بهتر است دانشجویایی که در دوره‌ی کارشناسی خود درس دو واحدی مقدمات زبان‌شناسی / مبانی زبان‌شناسی را نگذرانده‌اند، این درس را حتماً بگذرانند.

^۲ دانشجویایی که رشته دوره‌ی کارشناسی آن‌ها غیر از زبان و ادبیات فارسی بوده است، باید درس دو واحدی تاریخ زبان فارسی را تا زمان قبل از دفاع از پیشنهادی پایان‌نامه به‌عنوان پیش‌نیاز بگذرانند.

^۳ بهتر است دانشجویایی که در دوره‌ی کارشناسی خود دروس «آیین نگارش و ویرایش» را نگذرانده‌اند، این درس را حتماً بگذرانند.

^۴ به تشخیص گروه آموزشی در صورتی که دانشجویان در درس‌های تاریخ ایران و فرهنگ ایران دارای ضعف‌های بنیادین هستند می‌توانند این درس را به‌عنوان پیش‌نیاز بگذرانند.

فصل سوم

سرفصل دروس

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): **تطور متون شعر و نثر فارسی**

عنوان درس (انگلیسی): **Persian Poetry and Prose trends**

نوع درس: تخصصی   پیش‌نیاز: دارد ندارد

عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۳۲

اهداف کلی درس:

در این درس دانشجویان با انواع متون شعر فارسی از آغاز تا دوره معاصر و ویژگی‌های سبک‌شناسی آن آشنا می‌شوند و از هر دوره و سبکی نمونه‌هایی را می‌خوانند و تحلیل می‌کنند. ضمن این که با کارکردهای متون شعر فارسی به‌عنوان متن آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان آشنا می‌شوند. همچنین با انواع متون نثر فارسی از آغاز تا دوره معاصر و ویژگی‌های سبک‌شناسی آن آشنا می‌شوند و از هر دوره و سبکی نمونه‌هایی را می‌خوانند و تحلیل می‌کنند. ضمن این که با کارکردهای متون نثر فارسی به‌عنوان متن آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان آشنا می‌شوند.

توانایی‌ها و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- آشنایی با ویژگی‌های سبک‌شناسی شعر در دوره‌های مختلف و توانایی تشخیص این متون
- توانایی شناسایی متون مناسب شعر فارسی برای آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان
- آشنایی با ویژگی‌های سبک‌شناسی انواع نثر و شناسایی این متون
- آشنایی با کارکردهای متون نثر فارسی برای آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان
- توانایی شناسایی و بازنویسی متون مناسب نثر فارسی برای آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان

سرفصل درس:

- ۱- ویژگی‌های سبک‌شناسی شعر دوره خراسانی و خواندن نمونه‌هایی از آن
- ۲- ویژگی‌های سبک‌شناسی شعر دوره عراقی و خواندن نمونه‌هایی از آن
- ۳- ویژگی‌های سبک‌شناسی شعر دوره هندی و خواندن نمونه‌هایی از آن
- ۴- ویژگی‌های سبک‌شناسی شعر دوره بازگشت و خواندن نمونه‌هایی از آن
- ۵- ویژگی‌های سبک‌شناسی شعر دوره معاصر و خواندن نمونه‌هایی از آن
- ۶- کارکردهای متون شعر فارسی برای آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان

- ۷- شناسایی متون مناسب شعر فارسی برای آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان
- ۸- ویژگی‌های سبک‌شناسی نثر ساده و مرسل و خواندن نمونه‌هایی از آن
- ۹- ویژگی‌های سبک‌شناسی نثر مصنوع و خواندن نمونه‌هایی از آن
- ۱۰- ویژگی‌های سبک‌شناسی نثر مسجع و موزون و خواندن نمونه‌هایی از آن
- ۱۱- ویژگی‌های سبک‌شناسی نثر بینابین و خواندن نمونه‌هایی از آن
- ۱۲- ویژگی‌های سبک‌شناسی نثر متکلف یا فنی و خواندن نمونه‌هایی از آن
- ۱۳- ویژگی‌های سبک‌شناسی نثر ساده و خواندن نمونه‌هایی از آن
- ۱۴- ویژگی‌های سبک‌شناسی نثر معاصر و خواندن نمونه‌هایی از آن
- ۱۵- کارکردهای متون نثر فارسی برای آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان
- ۱۶- شناسایی متون مناسب نثر فارسی برای آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان

روش یاددهی یادگیری:

تلفیقی از سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث کلاسی، مشارکت فردی و گروهی دانشجویان در بحث‌های کلاسی، ارائه‌های کلاسی توسط دانشجویان در کلاس می‌باشد.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	٪۱۵	نوشتاری: ٪۵۰ عملکردی: ندارد	٪۳۵

تجهیزات و امکانات موردنیاز:

رایانه و ویدیو پروژکتور

فهرست منابع:

منابع اصلی:

- یوسفی، غلامحسین (۱۳۶۴). چشمه‌ی روشن (دیداری با شاعران). تهران: انتشارات علمی
- زرقانی، مهدی (۱۳۸۸). تاریخ ادبی ایران و قلمرو زبان فارسی (تطور و دگرذیسی ژانرها تا میانه سده پنجم). تهران: سخن
- زرین کوب، عبدالحسین (۱۳۶۳). سیری در شعر فارسی. تهران: نشر نوین.
- شفیعی کدکنی، محمدرضا (۱۳۵۹). ادوار شعر فارسی. تهران: توس

- شفیعی کدکنی، محمدرضا (۱۳۹۰). با چراغ و آینه (در جستجوی ریشه‌های تحول شعر معاصر ایران). تهران: انتشارات سخن
- یوسفی، غلامحسین (۱۳۶۴). دیداری با اهل قلم. مشهد: انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد
- بهار، محمدتقی (۱۳۸۰)، سبک‌شناسی. تهران: امیرکبیر
- رحیمیان، هرمز (۱۳۹۴). ادوار نثر فارسی (از مشروطیت تا انقلاب اسلامی). تهران: سمت
- **منابع فرعی:**
- صفاء ذبیح‌الله (۱۳۷۳). تاریخ ادبیات در ایران. تهران: فردوس
- رستگار فسایی منصور (۱۳۷۳). انواع شعر فارسی. تهران.
- مؤتمن زین‌العابدین (۱۳۵۵). تحول شعر فارسی. تهران: طهوری
- فتوحی، محمود (۱۳۹۰). سبک‌شناسی، نظریه‌ها، رویکردها و روش‌ها. تهران: سخن
- خطیبی حسین (۱۳۸۶)، فن نثر. تهران: زوار
- شمیسا، سیروس (۱۳۷۷). سبک‌شناسی نثر. تهران: میترا

منابع مطالعاتی:

- مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران irandoc.ac.ir
- بانک اطلاعات نشریات ایران magiran.com
- پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی sid.ir
- پایگاه نشریات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی ensani.ir
- مجله شعر پژوهی. دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شیراز
- سبک‌شناسی نظم و نثر ادبی (بهار ادب)

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): دستور زبان فارسی

عنوان درس (انگلیسی): Persian Language Grammar

نوع درس: تخصصی   پیش نیاز: دارد ندارد   عنوان پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۳۲

اهداف کلی درس:

هدف این درس ارائه‌ی اطلاعاتی در زمینه‌ی ساخت آوایی و واجی زبان فارسی، ساخت واژه، گروه‌های اسمی، صفتی، قیدی، فعل و گروه فعلی، وجهیت، تعدی، جهت دستوری، انواع جمله در زبان فارسی، فارسی گفتاری و نوشتاری و یافته‌های جدید در این زمینه‌ها می‌باشد. همچنین باید مشکلات و چالش‌های آموزش هر کدام از این مقوله‌ها در کلاس بحث و بررسی شود. همچنین خوب است در کلاس، کتاب‌های درسی زبان و ادبیات فارسی از حیث آموزش دستور، بررسی و تحلیل شده و نقاط قوت و ضعف آن‌ها استخراج شود.

اهداف ویژه درس:

۱- آشنایی با ساخت آوایی و واج‌شناسی و ساخت واژه در زبان فارسی

۲- آشنایی با انواع جمله در زبان فارسی

۳- توانایی تحلیل فارسی گفتاری و فارسی نوشتاری

۴- آشنایی با روش‌های آموزش دستور زبان فارسی

توانایی‌ها و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- تسلط بر ساخت آوایی و واج‌شناسی و ساخت واژه در زبان فارسی
- توانایی تشخیص جمله، فعل، پایه‌ی فعل و گروه فعلی در فارسی و مشکلات آموزش آن‌ها
- توانایی در شناخت و آموزش وابسته‌های پیشین و پسین فعل، صفت و قید و ضمائر در فارسی
- آشنایی با وجهیت، تعدی مجهول‌سازی و سببی‌سازی در زبان فارسی و چالش‌های آموزش آن‌ها
- توانایی بررسی، تحلیل و استخراج نقاط قوت و ضعف منابع آموزش دستور زبان فارسی
- توانایی تهیه و تولید مواد آموزشی مناسب برای استفاده در کلاس‌های درس

سرفصل درس:

- ۱- ساخت آوایی و واج‌شناسی زبان فارسی
- ۲- واژگان و ساخت‌واژه زبان فارسی
- ۳- انواع جمله در زبان فارسی
- ۴- فعل و گروه فعلی در فارسی و مشکلات آموزش فعل در فارسی
- ۵- فارسی گفتاری و فارسی نوشتاری
- ۶- چالش‌ها و مشکلات آموزش فعل در فارسی
- ۷- صفت و قید و ضمائر در فارسی
- ۸- حرف نشانه «را» در فارسی و چالش‌های آموزش آن
- ۹- وجهیت و تعدی در زبان فارسی و چالش‌های آموزش آن
- ۱۰- مجهول‌سازی و سببی‌سازی در زبان فارسی

روش یاددهی یادگیری:

تلفیقی از سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث کلاسی، مشارکت فردی و گروهی دانشجویان در بحث‌های کلاسی، ارائه‌های کلاسی توسط دانشجویان و تحلیل مشکلات و چالش‌های آموزش دستور زبان فارسی در کلاس می‌باشد.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	٪۱۵	نوشتاری: ٪۵۰ عملکردی: -	٪۳۵

تجهیزات و امکانات موردنیاز:

رایانه و ویدیو پروژکتور

فهرست منابع:

منابع اصلی:

- ۱- وحیدیان کامیار، تقی و غلامرضا عمرانی (۱۳۹۲). دستور زبان فارسی (۱). تهران: انتشارات سمت
- ۲- مشکوه‌الدینی، مهدی (۱۳۸۴). دستور زبان فارسی، واژگان و پیوندهای ساختی. تهران: انتشارات سمت
- ۳- ارژنگ، غلامرضا (۱۳۹۴). دستور زبان فارسی امروز. تهران: نشر قطره

منابع فرعی:

وحیدیان کامیار، تقی (۱۳۸۴). دستور فارسی گفتاری. تهران: انتشارات الهدی

مشکوه‌الدینی، مهدی (۱۳۸۴). دستور زبان فارسی بر پایه نظریه گشتاری. مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد

فرشیدورد، خسرو (۱۳۸۸). دستور مختصر امروز بر پایه زبان‌شناسی جدید. تهران: نشر سخن

فرشیدورد، خسرو (۱۳۸۲). دستور مفصل امروز بر پایه زبان‌شناسی جدید. تهران: نشر سخن

احمدی گیوی، حسن و حسن انوری (۱۳۸۹). دستور زبان فارسی ۱ و ۲. تهران: نشر فاطمی

دبیرمقدم، محمد (۱۳۹۳). پژوهش‌های زبان‌شناختی فارسی. تهران: مرکز نشر دانشگاهی

منابع مطالعاتی:

مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران irandoc.ac.ir

بانک اطلاعات نشریات ایران magiran.com

پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی sid.ir

پایگاه نشریات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی ensani.ir

مجله‌ی دستور - ویژه‌نامه‌ی فرهنگستان زبان و ادب فارسی

نامه‌ی فرهنگستان

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): نظریه‌های نقد ادبی

عنوان درس (انگلیسی): Theories of literary criticism

نوع درس: تخصصی
پیش‌نیاز: دارد ندارد
عنوان پیش‌نیاز: -
تعداد واحد: ۲
نوع واحد: نظری
تعداد ساعت: ۳۲

اهداف کلی درس:

- آشنایی با سیر تحول مفاهیم، روش‌ها، نظریه‌های و رویکردهای نقد ادبی در جهان
- مروری بر شیوه‌های تحلیل نقد ادبی همراه با تمرینات کاربردی
- آشنایی با روش‌ها و نظریه‌های زبان‌شناختی مناسب برای نقد و تحلیل متون ادبی

توانایی‌ها و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- آشنایی با جریان‌های نقد ادبی
- آشنایی با نقد ادبی در ایران
- توانایی کاربست جریان‌های نقد ادبی در تحلیل متون ادبی

سرفصل درس:

۱. مروری اجمالی بر زمینه‌های پیدایش نقد ادبی در یونان باستان
۲. پیامدهای مکتب رم و نقد ادبی قرون وسطی و نقد کلاسیک
۳. رویکردها و جریان‌های عمده نقد ادبی در عصر جدید
۴. جریان‌شناسی نقد ادبی در ایران
۵. آسیب‌شناسی نقد ادبی در ایران

روش یاددهی یادگیری:

تلفیقی از سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث کلاسی، مشارکت فردی و گروهی دانشجویان در بحث‌های کلاسی، ارائه‌های کلاسی توسط دانشجویان و تحلیل مشکلات و چالش‌های آموزش دستور زبان فارسی در کلاس می‌باشد.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	%۱۵	نوشتاری: %۵۰	%۳۵
		عملکردی: -	

تجهیزات و امکانات مورد نیاز:

رایانه و ویدیو پروژکتور

فهرست منابع:

منابع اصلی:

برسلر، چارلز (۱۳۸۶) درآمدهای بر نظریه‌ها و روش‌های نقد ادبی، ترجمه مصطفی عابدینی فرد، تهران: انتشارات نیلوفر
هال، ورنن (۱۳۸۰)، تاریخ کوتاه نقد ادبی، ترجمه مجتبی عبدالله نژاد. مشهد: انتشارات ترانه.

منابع فرعی:

گورین، ویلفرد (۱۳۷۰)، راهنمای رویکردها و نظریه‌های ادبی، ترجمه زهرا میهن خواه. تهران: اطلاعات.
مکاریک ایرنا (۱۳۸۴)، دانشنامه نظری‌های ادبی معاصر، ترجمه مهدی نبوی و مهران مهاجر. تهران: آگه
فرای، نورتروپ (۱۳۷۷)، تحلیل نقد، ترجمه صالح حسینی، تهران: نیلوفر
شورل، ایو (۱۳۸۶)، ادبیات تطبیقی، ترجمه طهمورث ساجدی، تهران: انتشارات امیرکبیر

Benett, A. Royle N. (1995). An introduction to literature, criticism and theory: Key critical concepts. London & New York: Prentice Hall.

Selden, Raman (2004). Critical keywords in literary and cultural Theory. Houndsmills and New York: Palgrave and McMillan.

Berntens, Hans (2001). Literary Theory. London: Routledge.

Lodge, Davis with Nigel Woods (2000). Modern Criticism and Theory: A Reader. Harlow: Longman

منابع مطالعاتی:

- مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران irandoc.ac.ir
- پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی sid.ir
- پایگاه نشریات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی ensani.ir
- مجله نقد ادبی دانشگاه تربیت مدرس

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): **بلاغت و زیبایی شناسی**

عنوان درس (انگلیسی): **Rhetoric and Esthetics**

نوع درس: تخصصی   پیش نیاز: دارد   ندارد   عنوان پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۳۲

اهداف کلی درس:

- آشنایی با نظریه‌های زیبایی شناسی
- آشنایی با شیوه‌های به کارگیری نظریه‌های بلاغی در تحلیل متون
- آشنایی با علم معانی، علم بیان و علم بدیع

توانایی‌ها و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- تسلط بر صنایع علم معانی، علم بیان، علم بدیع و توانایی تحلیل نمونه‌هایی از ادب فارسی
- آشنایی با کاربردهای بلاغت در آموزش زبان فارسی

سرفصل درس:

۱. بازشناسی نظریه‌های بلاغی
۲. بررسی تطبیقی نظریه‌های بلاغی و زیبایی شناسی
۳. اصول و معیارهای زیبایی شناسی
۴. مهم‌ترین مکتب‌های زیبایی شناسی

روش یاددهی یادگیری:

تلفیقی از سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث کلاسی، مشارکت فردی و گروهی دانشجویان در بحث‌های کلاسی، پژوهش و نقد دانشجویان از متون ادبی فارسی بر اساس نظریه‌های بلاغی و زیبایی شناختی می‌باشد.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	٪۱۵	نوشتاری: ٪۵۰ عملکردی: -	٪۳۵

تجهیزات و امکانات مورد نیاز:

رایانه و ویدیو پروژکتور

فهرست منابع:

منابع اصلی:
<ul style="list-style-type: none"> • وحیدیان کامیار، تقی (۱۳۷۹) بدیع از دیدگاه زیباشناسی، تهران: انتشارات دوستان • علوی مقدم، محمد؛ اشرف زاده، رضا (۱۳۷۹) معانی و بیان، تهران: انتشارات سمت • سوانه، پیر (۱۳۹۱). مبانی زیبایی شناسی، ترجمه محمدرضا ابوالقاسمی. تهران: نشر ماهی. • فتوحی محمود (۱۳۸۹). بلاغت تصویر. تهران: سخن.
منابع فرعی
<ul style="list-style-type: none"> • هاشمی، احمد (۲۰۱۴)، جواهر البلاغه فی المعانی و البیان و البدیع، بیروت: مکتب العصریه • اتینگهاوزن و دیگران (۱۳۷۴). تاریخچه زیبایی شناسی و نقد هنر. تهران: انتشارات مولی • شفیعی کدکنی، محمدرضا (۱۳۶۶)، صور خیال در شعر فارسی، تهران: انتشارات آگاه. • احمدی، بابک (۱۳۷۴)، حقیقت و زیبایی. تهران: نشر مرکز • ژمنز، مارک (۱۳۹۰)، زیبایی شناسی چیست؟، ترجمه محمدرضا ابوالقاسمی. تهران: نشر ماهی. • بندتو کروچه (۱۳۸۱). کلیات زیبایی شناسی ترجمه فؤاد روحانی. تهران: علمی فرهنگی.

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): زبان تخصصی انگلیسی

عنوان درس (انگلیسی): English for the Students of Teaching Persian

نوع درس: تخصصی
پیش نیاز: دارد ندارد
عنوان پیش نیاز: -
تعداد واحد: ۲
نوع واحد: نظری
تعداد ساعت: ۳۲

اهداف کلی درس:

- تقویت مهارت خواندن دانشجو برای استفاده از متون انگلیسی در زمینه آموزش زبان
- آشنایی با واژگان و اصطلاحات تخصصی حوزه آموزش زبان
- توانایی درک متون تخصصی
- توانایی ترجمه برخی از متون تخصصی ساده تر از انگلیسی به فارسی

توانایی‌ها و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- آشنایی با شیوه‌های مختلف خواندن متون تخصصی
- توانایی ترجمه متون تخصصی ساده از انگلیسی به فارسی

سرفصل درس:

۱. آشنایی با لغت‌نامه‌های تخصصی آموزش زبان و مطالعه برخی از مدخل‌های مهم آن‌ها
۲. مطالعه نمونه‌هایی از کتاب‌های برجسته آموزش زبان برای تقویت مهارت خواندن

روش یاددهی یادگیری:

به صورت کارگاهی و مشارکتی، بحث کلاسی، مشارکت فردی و گروهی دانشجویان در بحث‌های کلاسی، آموزش روش استفاده از فرهنگ لغت در پیدا کردن معانی واژگان و اصطلاحات، آموزش اصول و روش اولیه ترجمه، آموزش واژگان تخصصی ضروری و مورد نیاز رشته و تکنیک‌ها و روش‌های مفید خواندن و درک مطلب متون تخصصی انگلیسی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	٪۱۵	نوشتاری: ٪۵۰ عملکردی: -	٪۳۵

تجهیزات و امکانات موردنیاز:

رایانه و ویدیو پروژکتور، فرهنگ لغت

فهرست منابع:

منابع اصلی:

- Richards j. C. & Schmidt R. (2010). Dictionary of Language Teaching and Applied Linguistics. Pearson: Edinburgh.
- Byram M. & Hu A. (2013). Routledge Encyclopedia of Language Teaching and Learning. Routledge: New York.
- Ellis R. (2008). The Study of Second Language Acquisition. Oxford: New York.
- Doughty C.J. & Long M.H. (2005). The Handbook of Second Language Acquisition. Oxford: Blackwell.
- Doughty C.J. & Long M.H. (2005). The Handbook of Language Teaching. Sussex: Wiley Blackwell.

منابع فرعی:

- Howatt & Widdowson (2004). A History of English Language Teaching. Oxford: New York.
- Gass M. S. (2013). Second Language Acquisition: An Introductory Course. New York: Routledge.
- Cook V. (2008). Second Language Acquisition. New York: Routledge.

منابع مطالعاتی:

<http://www.tandfonline.com/toc/hlac20/current#.UcB0VtimXHQ>

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): کارورزی و تدریس عملی زبان فارسی

عنوان درس (انگلیسی): Teaching Practice and Internship

نوع درس: تخصصی پیش‌نیاز: دارد ندارد عنوان پیش‌نیاز: اصول و روش‌های تدریس، تهیه و تدوین مواد آموزشی

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: ۱ واحد عملی، ۱ واحد نظری تعداد ساعت: ۴۸

اهداف کلی درس:

آموزش اثربخش نیازمند آن است که معلمان در طول دوره آموزشی در معرض تجربیات متنوع و غنی قرار گرفته و قادر به مطالعه، تصمیم‌گیری و ارزیابی نتایج تصمیمات در موقعیت‌های پیچیده آموزشی و تربیتی مبتنی بر یافته‌های علمی و پژوهشی باشند. برنامه کارورزی فرصت برقرار ساختن پیوند میان آموخته‌های نظری با محیط‌های واقعی آموزشی-تربیتی و عمق بخشیدن به تجربه‌های پیشین در جهت توسعه شایستگی‌های حرفه‌ای و عملی در کلاس را فراهم می‌کند. در این درس آن‌ها باید با چگونگی کاربرد اصول و نظریه‌ها و روش‌های آموزش زبان در کلاس واقعی آشنا شوند و آن‌ها را به کار برند. در این درس، تعامل نزدیک میان استاد و دانشجو از طریق مطالعه گزارش‌ها و ارائه بازخورد به‌موقع و سازنده و نیز تشکیل جلسات بحث و گفتگو پیرامون تجربیات حاصل از حضور در موقعیت‌های واقعی از استلزامات اجرایی است.

توانایی‌ها و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- ۱- بهره‌گیری از تجربیات تدریس متنوع در کلاس‌های درس و محیط‌های آموزشی واقعی
- ۲- توانایی برقراری پیوند میان آموخته‌های نظری با محیط‌های واقعی آموزشی
- ۳- شناسایی نقاط قوت و ضعف تدریس در کلاس‌ها و موقعیت‌های آموزشی واقعی
- ۴- تمرین تدریس در کلاس‌ها و محیط‌های آموزشی واقعی
- ۵- تهیه و طراحی برنامه درسی و طرح درس برای کلاس‌های آموزشی

روش یاددهی یادگیری:

حضور دانشجویان در کلاس‌های درسی و محیط‌های آموزشی؛ تدریس عملی روش‌ها و تکنیک‌های مطرح شده در کلاس توسط دانشجویان در کلاس‌های واقعی و تحلیل تدریس آن‌ها.

روش ارزیابی:

تدریس عملی در کلاس درس	گزارش‌های ارائه‌شده در طول ترم
%۴۰	%۶۰

فهرست منابع:

منابع تدریس شده در درس‌های اصول و روش‌های تدریس، روش‌های آموزش زبان فارسی، تهیه و تدوین مواد آموزشی و سنجش زبان مرور شده و مورد استفاده قرار گیرند.

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): **آزمون‌سازی و سنجش زبان**

عنوان درس (انگلیسی): **Language Assessment**

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز: دارد ندارد   عنوان پیش‌نیاز: تهیه و تدوین مواد آموزشی

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: ۱ واحد نظری، ۱ واحد عملی   تعداد ساعت: ۴۸

اهداف کلی درس:

- آشنایی با مفاهیم بنیادین سنجش زبان: روایی، پایایی، اصالت، انواع سنجش
- آشنایی با شیوه‌های سنجش مهارت‌های زبانی
- آشنایی با روش‌های نمره دهی
- آشنایی با مدل‌های آماری مرتبط با سنجش زبان
- آشنایی و درک کاربرد انواع آزمون‌های زبان
- آشنایی با تجزیه و تحلیل گویه‌ها^۵ در آزمون، تعیین سطح دشواری گویه‌ها
- آشنایی و درک نظریه‌های مهم در آزمون‌سازی

توانایی‌ها و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- توانایی تهیه امتحانات کلاسی
- توانایی سنجش کارآمدی شیوه آموزشی و آزمون‌های موجود
- توانایی تولید آزمون‌های استاندارد برای مهارت‌های خواندن، نگارش، شنیدن و گفتگو و تلفظ
- توانایی تولید آزمون‌های استاندارد برای سنجش دانش واژگانی و دستوری
- توانایی ارزیابی، تحلیل و شناسایی نقاط قوت و ضعف آزمون‌های موجود
- توانایی تعیین پایایی و روایی آزمون‌های موجود
- توانایی انجام و پیاده‌سازی آزمون‌های مقدماتی آماری در حوزه‌ی آزمون‌سازی

سرفصل درس:

۱. بررسی انواع سنجش زبان

۲. مفاهیم بنیادین سنجش زبان

۳. بررسی شیوه‌های مختلف سنجش مهارت‌های زبان

۴. شیوه‌های نمره‌دهی

۵. مدل‌های آماری

روش یاددهی یادگیری:

تلفیقی از سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث کلاسی، مشارکت فردی و گروهی دانشجویان در بحث‌های کلاسی، ارائه‌های کلاسی توسط دانشجویان در کلاس می‌باشد. همچنین لازم است انواع آزمون‌های زبانی موجود به کلاس آورده شود و مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد. دانشجویان باید به‌عنوان تحقیق کلاسی انواع آزمون‌هایی را که به‌صورت نظری فرامی‌گیرند، برای آموزش زبان و ادبیات فارسی به‌صورت عملی نیز تهیه کرده و به کلاس بیاورند و در صورت امکان در کلاس یا توسط استاد آزمون‌های تولیدی بررسی و تحلیل شوند و بازخورد آن‌ها به دانشجو داده شود.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	٪۱۵	نوشتاری: ٪۵۰ عملکردی: -	٪۳۵

تجهیزات و امکانات موردنیاز:

رایانه و ویدیو پروژکتور

فهرست منابع:

منابع اصلی:

Farhadi, H., Ja'farpour, A. and Birjandi, F. (2004). Testing language skills: from theory to practice. Tehran, SAMT Publications.

Bachman, L. F. (1990). Fundamental considerations in Language Testing. Oxford: Oxford University Press.

منابع فرعی:

Bachman, L. F. (2004). Statistical Analyses for Language Assessment. Cambridge: Cambridge University Press.

Bachman, L. F. and Palmer A. (2010). Language Assessment in Practice. Oxford: Oxford University Press

- Bachman, L. F. and Palmer A. (1996). Language Testing in Practice. Oxford: Oxford University Press
- Brown J. D. (2005). Testing in Language Programs. New York: Mc Graw Hill.
- Fulcher Glenn (2010). Practical Language Testing. London: Hodder Education.
- Mousavi, Seyyed Abbas. (2011). An Encyclopedic Dictionary of Language Testing. Tehran: Rahnama
- Brown D. (2010). Language Assessment: Principles and Classroom Practices. Pearson Education: Edinburgh.
- Alderson (2000). Assessing Reading. Cambridge: Cambridge University Press.
- Brown J. D. (2005). Testing in Language Programs. New York: Mc Graw Hill.
- Buck, Gary (2001). Assessing Listening. Cambridge: Cambridge University Press.
- Douglas, Dan (2010). Understanding Language Testing. London: Hodder Education.
- Fulcher G. Davidson F. (2007). Language Testing and Assessment: An Advanced Resource book. London and New York: Routledge.
- Luma, Sari (2004). Assessing Listening. Cambridge: Cambridge University Press.
- Mousavi, Seyyed Abbas. (2011). An Encyclopedic Dictionary of Language Testing. Tehran: Rahnama
- Purpura, J. E. (2004). Assessing Grammar. Cambridge: Cambridge University Press.
- Read John. Assessing Vocabulary. Cambridge: Cambridge University Press.
- Weigle, S. C. (2002). Assessing Writing. Cambridge: Cambridge University Press

مشخصات درس:

عنوان درس (فارسی): روان‌شناسی زبان			
عنوان درس (انگلیسی): Psycholinguistics			
نوع درس: اختیاری	پیش‌نیاز: دارد ☐	ندارد ☒	عنوان پیش‌نیاز: -
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری		تعداد ساعت: ۳۲

اهداف کلی درس:

اهداف کلی این درس آشنایی اولیه و مقدماتی با نظریه‌های مهم و بنیادین فراگیری زبان اول مانند نظریه‌های اسکینر، چامسکی، پیازه و ... می‌باشد. همچنین خوب است اختلالات و بیماری‌های مربوط به فراگیری زبان اول نیز در این درس مطرح شوند. دانشجویان باید با مفاهیمی چون پردازش و فراگیری واژگان، جمله و همچنین رابطه‌ی زبان، تفکر و فرهنگ آشنا شده و درباره‌ی رابطه حافظه و زبان بدانند. انتظار می‌رود دانشجویان در این درس با این حوزه‌ها آشنا شوند و همچنین فرصتی برای به کارگیری مطالب فراگرفته در کلاس‌های آموزشی خود و ارتقاء کیفی روش تدریس بر اساس آموزه‌های روان‌شناسی زبان پیدا کنند.

توانایی‌ها و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- درک نظریه‌های اصلی فراگیری زبان اول و ارتقاء شیوه‌ی تدریس خود بر اساس آن
- آشنایی با نظریه‌های مکمل فراگیری زبان اول
- درک مفاهیم مرتبط با سوادآموزی، مباحث فراگیری و پردازش واژگان و فراگیری و پردازش جملات و ارتقاء شیوه‌ی تدریس خود بر اساس آن
- توانایی تحلیل رابطه‌ی زبان، تفکر و فرهنگ
- توانایی تحلیل رابطه‌ی زبان و حافظه و مغز
- آشنایی با زبان‌آموزی در مناطق دوزبانه و مشکلات و چالش‌های آن و ارائه راه‌حل برای آن‌ها

سرفصل درس:

- ۱- نظریه‌های فراگیری زبان اول: نظریه‌ی اسکینر
- ۲- نظریه‌های فراگیری زبان اول: نظریه‌ی چامسکی
- ۳- نظریه‌های فراگیری زبان اول: نظریه‌ی پیازه

- ۴- نظریه‌های مکمل فراگیری زبان اول: نظریه‌ی بروان
- ۵- نظریه‌های مکمل فراگیری زبان اول: نظریه‌ی یاکوبسون
- ۶- سوادآموزی
- ۷- فراگیری و پردازش واژگان
- ۸- فراگیری و پردازش جملات
- ۹- زبان، تفکر و فرهنگ
- ۱۰- زبان و حافظه و زبان و مغز
- ۱۱- زبان‌آموزی در مناطق دوزبانه

روش یاددهی یادگیری:

تلفیقی از سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث کلاسی، مشارکت فردی و گروهی دانشجویان در بحث‌های کلاسی، ارائه‌های کلاسی توسط دانشجویان در کلاس می‌باشد.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	٪۱۵	نوشتاری: ٪۵۰ عملکردی: -	٪۳۵

تجهیزات و امکانات موردنیاز:

رایانه و ویدیو پروژکتور

فهرست منابع:

منابع اصلی:

استاینبرگ، دنی (۱۳۸۱). *درآمدی بر روان‌شناسی زبان*. ترجمه‌ی ارسلان گلفام. انتشارات سمت: تهران

پیش‌قدم، رضا، طباطبائیان، مریم سادات و ناوری، صفورا (۱۳۹۲). *تحلیل انتقادی و کاربردی نظریه‌های فراگیری زبان اول از پیدایش تا تکوین*. انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد: مشهد.

زندى، بهمن (۱۳۸۱). *زبان‌آموزی*. انتشارات سمت: تهران

ضیاء حسینی، محمد (۱۳۸۴). *درآمدی بر روان‌شناسی زبان*. انتشارات رهنما: تهران

منابع فرعی:

کارول، دیوید (۱۳۹۱). روان‌شناسی زبان. ترجمه‌ی حشمت‌الله صباغی. انتشارات رشد: تهران

Menn, E. & Dronkers, N.F. (2016). Psycholinguistics: Introduction and Applications.

Traxler, M. J. & Gernsbacher, M. A. (2006). Hand book of Psycholinguistics. Elsevier.

Field, J. (2013). Psycholinguistics: The Key Concepts.

Traxler, M.J. (2011). Introduction to Psycholinguistics: Understanding Language Science.

Wiley Blackwell publications: USA

Warren, P. (2013). Introducing Psycholinguistics. Cambridge University Press: Cambridge.

منابع مطالعاتی:

مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران irandoc.ac.ir

بانک اطلاعات نشریات ایران magiran.com

پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی sid.ir

پایگاه نشریات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی ensani.ir

مجله‌ی روانشناسی، انجمن ایرانی روانشناسی

مجله‌ی روانشناسی کاربردی - دانشگاه شهید بهشتی

مجله‌ی مطالعات روان‌شناختی - دانشگاه الزهرا (س)

مجله‌ی ناتوانی‌های یادگیری دانشگاه محقق اردبیلی

مجله‌ی پژوهش‌های زبان‌شناختی در زبان‌های خارجی دانشگاه تهران

مجله‌ی آموزش زبان انگلیسی، انجمن آموزش زبان و ادبیات انگلیسی ایران

مجله‌ی آموزش مهارت‌های زبان دانشگاه شیراز

مجله‌ی مطالعات زبان و ترجمه، دانشگاه فردوسی مشهد

پژوهش‌نامه‌ی آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): روش‌های آموزش زبان فارسی

عنوان درس (انگلیسی): Methods of Teaching Persian Language

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز: دارد ندارد   عنوان پیش‌نیاز: اصول و روش‌های تدریس زبان

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: ۱ واحد نظری، ۱ واحد عملی   تعداد ساعت: ۴۸

اهداف کلی درس:

اهداف این درس ارائه‌ی اطلاعاتی در زمینه‌ی روش‌های آموزش زبان فارسی و مهارت‌های زبان فارسی و همچنین اجزاء زبان شامل دستور، واژگان و تلفظ است. انتظار می‌رود دانشجویان در این درس با این اصول آموزش مهارت‌های زبان فارسی بیشتر آشنا شده و همچنین فرصتی برای ارائه‌ی دانش کسب‌شده خود در این درس داشته باشند. در این درس باید انواع روش‌ها و تکنیک‌های آموزش مهارت‌های نوشتن، گفتن، شنیدن، خواندن، دستور، واژگان، تلفظ و همچنین آموزش فرهنگ معرفی شده و در کلاس بحث و بررسی شوند؛ دانشجویان باید با تأمل بر تجربیات یادگیری یا حرفه‌ای خود، تکنیک‌های متنوع آموزش مهارت‌ها را ارزیابی کرده و متناسب با موقعیت، امکانات و ویژگی‌های دانش‌آموزان، آن‌ها را برگزینند یا دوباره طراحی کنند. در ضمن، با به‌کارگیری عملی یا اجرای این تکنیک‌ها در کلاس نقاط قوت و ضعف هر یک را بیابند و طراحی یا انتخاب خود را به‌طور آگاهانه انجام دهند.

توانایی‌ها و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- درک و کاربرد روش‌ها و تکنیک‌های آموزش مهارت خواندن و نگارش از مقدماتی تا پیشرفته
- درک و کاربرد روش‌ها و تکنیک‌های آموزش مهارت‌های گفت‌وگو و شنیدن از مقدماتی تا پیشرفته
- درک و کاربرد مباحث مهم در آموزش زبان و فرهنگ
- درک و کاربرد روش‌ها و تکنیک‌های آموزش واژگان، آموزش دستور و آموزش تلفظ از مقدماتی تا پیشرفته

سرفصل درس:

- ۱- روش‌ها و تکنیک‌های آموزش مهارت‌های زبان فارسی شامل نوشتن، خواندن، گفتن و شنیدن
- ۲- روش‌ها و تکنیک‌های آموزش اجزاء زبان فارسی شامل دستور، واژگان و تلفظ
- ۳- سبک‌های یادگیری و راهبردهای یادگیری و اهمیت آن‌ها در آموزش مهارت‌ها و اجزاء زبان فارسی
- ۴- کاربرد فن‌آوری‌های جدید در آموزش اجزاء و مهارت‌های زبان فارسی
- ۵- نقش فرهنگ در آموزش زبان و روش‌های آموزش فرهنگ

روش یاددهی یادگیری:

تلفیقی از سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث کلاسی، مشارکت فردی و گروهی دانشجویان در بحث‌های کلاسی، نشان دادن فیلم‌ها و فایل‌های صوتی آموزش مهارت‌های زبان و بحث و بررسی آن‌ها؛ ارائه‌های کلاسی توسط دانشجویان؛ تدریس عملی روش‌ها و تکنیک‌های مطرح شده در کلاس توسط دانشجویان و تحلیل تدریس آن‌ها توسط هم کلاسی‌ها و استاد می‌باشد.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	%۲۵	نوشتاری: %۵۰	%۲۵
		عملکردی: -	

تجهیزات و امکانات موردنیاز:

رایانه و ویدیو پروژکتور

فهرست منابع:

منابع اصلی:

ضیاء حسینی، محمد (۱۳۸۵). اصول و نظریه‌های آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان، با مجموعه‌ای از فعالیت‌های کلاسی برای آموزش مهارت‌ها، ساختارهای دستوری و واژگان. انتشارات سخن: تهران
زندگی، بهمن (۱۳۸۵). روش تدریس زبان فارسی، انتشارات دانشگاه پیام نور.

Tanner, R. & and Green, C. (2007). Tasks for Teacher Education, A Reflective Approach. Longman
۲- ریچاردز، جک کرافت و راجرز، تئودور استیون (۱۳۹۲) رویکردها و روش‌ها در آموزش زبان. ترجمه علی بهرامی. انتشارات رهنما: تهران

Richards J. C., and Rodgers, T. S. (2001). Approaches and methods in language teaching. Cambridge: Cambridge University Press.
3 - Richards, J. C., and Renandya, W. A. (2002). Methodology in language teaching: An anthology of current practice. Cambridge: Cambridge University Press.

منابع فرعی:

Brown.H.D (2015) Teaching by Principles, Longman

Brown.H.D. (2007) Principles of Language teaching And learning

براون، اچ داگلاس. (۱۳۸۹). اصول آموزش و یادگیری زبان، ترجمه منصور فهیم

Harmer, J. (2012).Essential Teacher's knowledge, Pearson Longman

منابع مطالعاتی:

مجله‌ی پژوهش‌های زبان‌شناختی در زبان‌های خارجی دانشگاه تهران

مجله‌ی آموزش زبان انگلیسی، انجمن آموزش زبان و ادبیات انگلیسی ایران

مجله‌ی آموزش مهارت‌های زبان دانشگاه شیراز

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): آموزش زبان و فن آوری

عنوان درس (انگلیسی): Language Teaching and Technology

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز: دارد ندارد   عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: ۲ واحد نظری   تعداد ساعت: ۳۲

اهداف کلی درس:

از فن آوری در حوزه‌ی آموزش زبان می‌توان برای دسترسی به اطلاعات در حوزه‌ی زبان، تولید مواد آموزشی برای مهارت‌های زبانی، سرگرمی و بازی‌های زبانی، ارتباط و تعامل با دیگر زبان آموزان، ایجاد شبکه‌های اجتماعی آموزشی، مدیریت و طراحی آموزش و یادگیری و بسیاری موارد دیگر استفاده کرد. آموزش فن آوری در کلاس درس اشتیاق و انگیزه زبان آموزان را بالا می‌برد و بر یادگیری عمیق‌تر و درونی‌سازی تأثیری چشم‌گیر دارد؛ بنابراین آشنایی معلمان با این فن آوری‌ها و کاربرد آن‌ها در کلاس‌های درس الزامی است.

توانایی‌ها و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- ۱- بهره‌گیری از فن آوری در آموزش مهارت‌های نوشتن، خواندن و مهارت‌های شفاهی در کلاس درس
- ۲- بهره‌گیری از فن آوری در آموزش واژگان، دستور و تلفظ
- ۳- کاربرد فن آوری در طراحی متون درسی و تکالیف و پروژه‌های کلاسی
- ۴- کاربرد فن آوری‌های نوین در سنجش زبان و آزمون‌سازی
- ۵- توانایی استفاده از نرم‌افزارهای آموزش مجازی و آنلاین زبان فارسی

سرفصل دروس:

- ۱- فن آوری در کلاس‌های آموزشی و محیط‌های یادگیری
- ۲- فن آوری در آموزش مهارت‌های نوشتن و خواندن در کلاس درس
- ۳- فن آوری در آموزش مهارت‌های شفاهی در کلاس درس
- ۴- فن آوری در آموزش واژگان، دستور و تلفظ
- ۵- فن آوری در طراحی متون درسی و تکالیف و پروژه‌های کلاسی
- ۶- فن آوری‌های نوین در سنجش زبان و آزمون‌سازی

روش یاددهی یادگیری:

تلفیقی از سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث کلاسی، مشارکت فردی و گروهی دانشجویان در بحث‌های کلاسی، نشان دادن فیلم‌ها و فایل‌های صوتی آموزش مهارت‌های زبان و بحث و بررسی آن‌ها؛ ارائه‌های کلاسی توسط دانشجویان؛ تدریس عملی روش‌ها و تکنیک‌های مطرح‌شده در کلاس توسط دانشجویان و تحلیل تدریس آن‌ها توسط هم‌کلاسی‌ها و استاد می‌باشد.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	%۲۵	نوشتاری: %۵۰	%۲۵
		عملکردی: -	

تجهیزات و امکانات موردنیاز:

رایانه و ویدیو پروژکتور، آزمایشگاه زبان، نرم‌افزارهای آموزشی

فهرست منابع:

منابع اصلی:

Stanley, G. (2013). Language learning with Technology: Ideas for Interacting Technology in the Language Classroom. Cambridge University Press: Cambridge

Thomas, M. & Reinders, H. (2010). Task based Language Learning and Teaching with Technology. Continuum

منابع فرعی:

Sharma, P. & Barrett, B. (2007). Blended Learning: Using Technology in and Beyond the Language Classroom. Macmillan.

Lai, Ch. (2017). Autonomous Language Learning with Technology: Beyond The Classroom. Bloomsbury Publishing

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): تحلیل رابطه زبان و ادبیات

عنوان درس (انگلیسی): Analyzing the Relationship between Language and Literature

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز: دارد ندارد

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۳۲

اهداف کلی درس:

هدف این درس این است که دانشجو با نقش نظریه‌های اصلی، جدید و مهم زبان‌شناسی در مطالعه و تحلیل ادبیات و متون ادبی آشنا شود؛ نظریه‌هایی مانند تحلیل گفتمان، نقش‌گرایی، زبان‌شناسی شناختی و نظریه استعاره مفهومی، نشانه‌شناسی، سبک‌شناسی شناختی و شعرشناسی شناختی. همچنین او باید با نقش ادبیات در آموزش زبان فارسی به فارسی‌زبانان و تا حدی به غیرفارسی‌زبانان آشنا شود و قادر باشد کاربردهای ادبیات فارسی برای این دو گروه مخاطبان را بشناسد و در وقت مناسب آن را به کار برده و از آن بهره بگیرد.

توانایی‌ها و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- توانایی کاربرد تحلیل گفتمان و تحلیل گفتمان انتقادی در تحلیل ادبیات و متون ادب فارسی
- توانایی کاربرد زبان‌شناسی شناختی، سبک‌شناسی شناختی و شعرشناسی شناختی در تحلیل ادبیات فارسی
- توانایی کاربرد زبان‌شناسی نقش‌گرایی هلیدی در تحلیل متون ادب فارسی
- تشخیص کاربرد ادبیات فارسی و متون ادبی فارسی برای فارسی‌زبانان و غیرفارسی‌زبانان
- توانایی کاربرد نشانه‌شناسی در تحلیل ادبیات فارسی

سرفصل دروس:

- ۱- نظریه‌های تحلیل گفتمان فرکلاف، ون‌دایک، ووداک و غیره
- ۲- معنی‌شناسی شناختی، استعاره مفهومی، مجاز در زبان‌شناسی شناختی، نظریه فضاهاى ذهنی، شعرشناسی شناختی و سبک‌شناسی شناختی.
- ۳- نشانه‌شناسی
- ۴- نظریه نقش‌گرایی هلیدی، فرانقش تجربی، بینا فردی و متنی
- ۵- آموزش زبان و ادبیات فارسی

روش یاددهی یادگیری:

تلفیقی از سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث کلاسی، مشارکت فردی و گروهی دانشجویان در بحث‌های کلاسی، ارائه‌ها و سخنرانی‌های کلاسی توسط دانشجویان.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	%۲۵	نوشتاری: %۵۰	%۲۵
		عملکردی: -	

تجهیزات و امکانات موردنیاز:

رایانه و ویدیو پروژکتور

فهرست منابع:

منابع اصلی:

صفوی، کوروش (۱۳۹۰) از زبان‌شناسی به ادبیات. جلد دوم. تهران: انتشارات سوره مهر.
صفوی، کوروش (۱۳۹۰) از زبان‌شناسی به ادبیات. جلد اول. تهران: انتشارات سوره مهر.
استاک‌ول، پیتز (۱۳۹۳). درآمدی بر شعرشناسی شناختی. ترجمه لیلا صادقی. تهران: انتشارات مروارید.

منابع فرعی:

سجودی، فرزانه و لیلا صادقی و تینا امراللهی (۱۳۹۰)، استعاره و مجاز با رویکردی شناختی. انتشارات نقش جهان: تهران
سجودی، فرزانه (۱۳۸۷). نشانه‌شناسی کاربردی. تهران: نشر علم.
ساسانی، فرهاد (۱۳۸۳). استعاره: مبنای تفکر و ابزار زیبایی‌آفرینی. تهران: انتشارات سوره مهر
صادقی، لیلا (۱۳۹۱). خوانش شعر حکایت اثر احمد شاملو با رویکرد شعرشناسی شناختی. جستارهای زبانی. دوره ۳. شماره ۴.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): سمینار مسائل آموزش زبان فارسی به غیر فارسی زبانان

عنوان درس (انگلیسی): 'Issues in Teaching Persian to the Speakers of other Languages' Seminar

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز: دارد ندارد   عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: ۲ واحد نظری   تعداد ساعت: ۳۲

اهداف کلی درس:

اهداف این درس ارائه‌ی اطلاعاتی در زمینه‌ی مهم‌ترین، چالش‌برانگیزترین و جدیدترین مسائل در آموزش زبان فارسی به غیر فارسی‌زبانان است. انتظار می‌رود دانشجویان در این درس با این مسائل در آموزش زبان فارسی بیشتر آشنا شده و همچنین فرصتی برای ارائه‌ی دانش کسب‌شده خود در این درس داشته باشند. در این درس باید مسائل و چالش‌های مختلف آموزش مطرح شود و در کلاس بحث و بررسی شوند؛ همچنین خوب است تجربیات عملی مدرس و دانشجویان از آموزش زبان فارسی به غیر فارسی‌زبانان و چالش‌های پیش‌روی آنها در کلاس مورد بحث و بررسی قرار گیرد و از مدرسان دیگر آموزش زبان فارسی برای شرکت در این بحث‌ها دعوت شود.

توانایی‌ها و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- آشنایی و درک مسائل و چالش‌های مهم در آموزش زبان فارسی به غیر فارسی‌زبانان
- آسیب‌شناسی روش‌های آموزش زبان فارسی به غیر فارسی‌زبانان و سعی در ارائه راه حل
- آسیب‌شناسی و بررسی مهم‌ترین منابع آموزش زبان فارسی به غیر فارسی‌زبانان
- بررسی روش‌های گسترش آموزش زبان فارسی به غیر فارسی‌زبانان در ایران و سایر نقاط دنیا

سرفصل درس:

- آشنایی و درک مسائل و چالش‌های مهم در آموزش زبان فارسی به غیر فارسی‌زبانان
- آسیب‌شناسی روش‌های آموزش زبان فارسی به غیر فارسی‌زبانان و سعی در ارائه راه حل
- آسیب‌شناسی و بررسی مهم‌ترین منابع آموزش زبان فارسی به غیر فارسی‌زبانان
- بررسی روش‌های گسترش آموزش زبان فارسی به غیر فارسی‌زبانان در ایران و سایر نقاط دنیا

روش یاددهی یادگیری:

تلفیقی از سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث کلاسی، مشارکت فردی و گروهی دانشجویان در بحث‌های کلاسی، نشان دادن فیلم‌ها و فایل‌های صوتی از کلاس‌های آموزش زبان فارسی به غیر فارسی زبانان و بحث و بررسی آن‌ها؛ ارائه‌های کلاسی توسط دانشجویان و بحث و بررسی‌های نهایی در کلاس همراه با استاد.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	%۱۵	نوشتاری: %۵۰	%۳۵
		عملکردی: -	

تجهیزات و امکانات موردنیاز:

رایانه و ویدیو پروژکتور

فهرست منابع:

منابع اصلی:

منابع با توجه به موضوع بحث توسط استاد تعیین خواهد شد.

Richards, J. C.(2015). key issues in language teaching. Oxford: Oxford University Press
Burns, A. & J. C. Ricahrds .(2018) .The Cambridge Guide to learning English as s second language. Cambridge : Cambridge University Press
Hall, G.(2016) . The Routledge Handbook of English Language Teaching. Routledge

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): نوشتار خلاق			
عنوان درس (انگلیسی): Creative writing			
نوع درس: اختیاری	پیش‌نیاز: دارد ☒	ندارد ☐	عنوان پیش‌نیاز: درست‌نویسی و نگارش فارسی
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری	تعداد ساعت: ۳۲	

اهداف کلی درس:

هدف این درس این است که دانشجو بتواند با انواع نوشتار خلاق و روش‌های نگارش آن آشنا بشود و توانایی آموزش آن به دانش‌آموزان را کسب کند. در این درس دانشجو با تفکر انتقادی و مؤلفه‌های آن آشنا می‌شود و رابطه میان نگارش و نوشتار خلاق را درمی‌یابد.

توانایی‌ها و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- توانایی نگارش انواع متون بر بنیان خلاقیت
- آموزش تفکر انتقادی و کاربرد آن در نگارش خلاق

سرفصل دروس:

- ۱- مبانی نوشتار خلاق
- ۲- انواع نوشتار خلاق
- ۳- ادبیات فارسی و پرورش توانش نوشتار خلاق
- ۴- تفکر انتقادی و نوشتار خلاق
- ۵- تولید انواع نوشتار خلاق
- ۶- شیوه‌های آموزش نوشتار خلاق

روش یاددهی یادگیری:

تلفیقی از سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث کلاسی، مشارکت فردی و گروهی دانشجویان در بحث‌ها و نوشتن‌های کلاسی، نوشته‌های کلاسی و تکالیف غیر کلاسی توسط دانشجویان.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	%۲۵	نوشتاری: %۵۰	%۲۵
		عملکردی: -	

تجهیزات و امکانات موردنیاز:

رایانه و ویدیو پروژکتور

فهرست منابع:

منابع اصلی:

ریکو، گابریله (۱۳۹۸). نوشتن خلاق. کتاب آمه

Prose, F(2006). Reading Like a Writer. HarperCollins

Whelan, B(2014). Back to Creative Writing School

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): اصول و روش‌های آموزش زبان

عنوان درس (انگلیسی): **Methods and Principles in Language Teaching**

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز: دارد ندارد   عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: ۱ واحد نظری، ۱ واحد عملی   تعداد ساعت: ۴۸

اهداف کلی درس:

اهداف این درس ارائه‌ی اطلاعاتی در زمینه‌ی نظریه‌ها و روش‌های آموزش زبان از سنتی تا جدید، سبک‌های یادگیری و راهبردهای یادگیری است. انتظار می‌رود دانشجویان در این درس با این اصول آموزش زبان بیشتر آشنا شده و همچنین فرصتی برای ارائه‌ی دانش کسب‌شده خود در این درس داشته باشند. در این درس باید نظریه‌های مختلف آموزش زبان از ابتدا تاکنون معرفی شده و در کلاس بحث و بررسی شوند؛ همچنین جنبه‌های مهمی مانند انگیزه، مدیریت کلاس درس، اهمیت فن‌آوری‌های آموزشی، سبک‌های یادگیری، آگاهی فرهنگی و غیره باید مطرح شده و بحث شوند.

توانایی‌ها و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- آشنایی و درک مباحث مهم نظریه‌ها و روش‌هایی سنتی آموزش زبان
- آشنایی و درک نظریه‌ها و روش‌هایی جدید و اخیر در آموزش زبان
- آشنایی با انواع سبک‌های یادگیری و راهبردهای یادگیری
- درک و آشنایی با روش تکلیف - محور در آموزش زبان و مباحث جدید مطرح‌شده زبان‌شناسی شناختی در آموزش زبان
- توانایی کاربرد و شناخت فن‌آوری در آموزش زبان
- درک و دریافت اهمیت فرهنگ در آموزش زبان

سرفصل درس:

- ۱- روش‌ها و رویکردهای آموزش زبان شامل روش دستور - ترجمه، روش مستقیم، روش شنیداری^۶، روش پاسخ فیزیکی کامل، روش صامت^۷، روش تلقین‌زدایی، روش‌های و رویکرد ارتباطی، روش تکلیف محور
- ۲- زبان‌شناسی شناختی و آموزش زبان: رویکردها و روش‌های زبان‌شناسی شناختی به آموزش زبان

^۶ Audio – lingual method
^۷ The Silent way

۳- سبک‌های یادگیری و راهبردهای یادگیری

۴- کاربرد فن‌آوری‌های جدید در آموزش زبان و تأثیر آنها

۵- نقش فرهنگ در آموزش زبان

روش یاددهی یادگیری:

تلفیقی از سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث کلاسی، مشارکت فردی و گروهی دانشجویان در بحث‌های کلاسی، نشان دادن فیلم‌ها و فایل‌های صوتی آموزش زبان و بحث و بررسی آنها؛ ارائه‌های کلاسی توسط دانشجویان؛ تدریس عملی روش‌های مطرح شده در کلاس توسط دانشجویان و تحلیل تدریس آنها می‌باشد.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	%۱۵	نوشتاری: %۵۰ عملکردی: -	%۳۵

تجهیزات و امکانات موردنیاز:

رایانه و ویدیو پروژکتور

فهرست منابع:

منابع اصلی:

۱- لارسن فری من، دایان (۱۳۹۲) اصول و فنون آموزش زبان. ترجمه منصور فهیم و مستانه حقانی، انتشارات رهنما: تهران

Larsen-Freeman, D. (2000). Techniques and principles in language teaching. Oxford: Oxford University Press

۲- ریچاردز، جک کرافت و راجرز، تنودور استیون (۱۳۹۲) رویکردها و روش‌ها در آموزش زبان. ترجمه علی بهرامی. انتشارات رهنما: تهران

Richards J. C., and Rodgers, T. S. (2001). Approaches and methods in language teaching. Cambridge: Cambridge University Press.

3 - Richards, J. C., and Renandya, W. A. (2002). Methodology in language teaching: An anthology of current practice. Cambridge: Cambridge University Press.

منابع فرعی:

Brown H.D (2015) Teaching by Principles, Longman

Brown H.D. (2007) Principles of Language teaching And learning

براون، اچ داگلاس. (۱۳۸۹). اصول آموزش و یادگیری زبان، ترجمه منصور فهیم

Harmer, J. (2012).Essential Teacher's knowledge, Pearson Longman

Nation, I.S.P & J. Newton (2009) Teaching EFL/Esl Speaking and listening,Routledge

Hedge, T. (2000).Teaching and Learning in the language classroom, Oxford: Oxford University Press.

منابع مطالعاتی:

مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران irandoc.ac.ir

بانک اطلاعات نشریات ایران magiran.com

پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی sid.ir

پایگاه نشریات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی ensani.ir

مجله‌ی پژوهش‌های زبان‌شناختی در زبان‌های خارجی دانشگاه تهران

مجله‌ی آموزش زبان انگلیسی، انجمن آموزش زبان و ادبیات انگلیسی ایران

مجله‌ی آموزش مهارت‌های زبان دانشگاه شیراز

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): **تهیه و تدوین مواد آموزشی**

عنوان درس (انگلیسی): **Materials Development in Language Teaching**

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز: دارد ندارد   عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: ۱ واحد نظری، ۱ واحد عملی   تعداد ساعت: ۴۸

اهداف کلی درس:

اهداف کلی این درس آشنایی با مباحث و نظریه‌های اصلی و یافته‌های جدید در تهیه و تدوین مواد آموزشی زبان فارسی، ارزیابی این مواد و توانایی تهیه و تدوین مواد آموزشی می‌باشد؛ بنابراین انتظار می‌رود دانشجویان بتوانند به صورت عملی مواد آموزشی را به کار گیرند، توسعه دهند و تولید کنند؛ بنابراین باید دانش نظری و پیش‌زمینه کافی در این زمینه به آن‌ها ارائه شود.

توانایی‌ها و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- ۱- توانایی درک و کاربرد مباحث مهم در تهیه و تدوین مواد آموزشی
- ۲- توانایی کاربرد دانش نظری کسب‌شده در ارزیابی و سازگار سازی مواد آموزشی
- ۴- توانایی ارزیابی و تولید مواد آموزشی برای مهارت‌های خواندن و نگارش فارسی
- ۵- توانایی ارزیابی و تولید مواد آموزشی برای واژه آموزی و دستور زبان فارسی
- ۷- توانایی تشخیص متون آموزشی و برنامه‌ی درس خوب و مناسب
- ۸- توانایی تحلیل، ارزیابی و نقد متون آموزشی موجود برای زبان فارسی

سرفصل درس:

- ۱- ارزیابی مواد آموزشی
- ۲- سازگار سازی درس‌ها و نقد و تحلیل
- ۳- سازگار سازی مواد آموزشی
- ۴- مواد آموزشی برای مهارت دستور و واژگان
- ۵- مواد آموزشی برای مهارت‌های خواندن، شنیدن، نگارش و گفتگو
- ۶- مشخصه‌های مواد آموزشی مناسب و نقش مواد آموزشی در یادگیری

روش یاددهی یادگیری:

تلفیقی از سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث کلاسی، مشارکت فردی و گروهی دانشجویان در بحث‌های کلاسی، ارائه‌های کلاسی توسط دانشجویان و تحلیل عملی نمونه‌هایی از متون آموزشی بر اساس رویکردهای ارائه‌شده در کلاس می‌باشد.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	٪۱۵	نوشتاری: ٪۵۰ عملکردی: -	٪۳۵

تجهیزات و امکانات موردنیاز:

رایانه و ویدیو پروژکتور

فهرست منابع:

منابع اصلی:

Tomlinson, B. (2003). Developing materials for language teaching. Cromwell Press.
Tomlinson, B. (2013). Applied Linguistics and materials Development. Bloomsbury Press: London

منابع فرعی:

Russo, V. & Olvitt, L. (2006). Course materials development for adult learning. South Africa: SADC Regional Environmental Education Programme.

منابع مطالعاتی:

مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران irandoc.ac.ir

بانک اطلاعات نشریات ایران magiran.com

پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی sid.ir

پایگاه نشریات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی ensani.ir

دوماهنامه‌ی «جستارهای زبانی» دانشگاه تربیت مدرس

دو فصل‌نامه‌ی «زبان‌شناسی و گویش‌های خراسان» دانشگاه فردوسی مشهد

دو فصل‌نامه‌ی «پژوهش‌های زبانی» دانشگاه تهران

مجله‌ی ایرانی آموزش زبان انگلیسی، *The Iranian EFL Journal*

پژوهش‌نامه‌ی آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی

مجله‌ی رشد آموزش زبان و ادبیات فارسی

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): روش تحقیق در آموزش زبان و ادبیات

عنوان درس (انگلیسی): Research Methodology in language and Literature Teaching

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز: دارد ندارد   عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس:

- معرفی و ارائه‌ی مقدماتی درباره‌ی پیش‌زمینه تحقیق، تحقیقات بنیادی، تحقیقات کاربردی و تحقیقات توسعه‌ای
- معرفی اصول تحقیق و پژوهش، رویکردهای کمی و کیفی در پژوهش، اصول و فنون جمع‌آوری داده‌ها
- معرفی حوزه‌های تحقیق در آموزش زبان و ادبیات فارسی
- چگونگی طرح سؤال پژوهش و فرضیه‌های پژوهش
- روایی درونی و بیرونی و روش‌های نمونه‌گیری در پژوهش

دانش و مهارت‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- توانایی درک و تشخیص انواع روش تحقیق بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای
- توانایی درک و تشخیص و کاربرد رویکردهای کمی و کیفی در پژوهش، اصول و فنون جمع‌آوری داده‌ها
- آشنایی با زمینه‌ها و تحقیق در آموزش زبان و ادبیات فارسی و توانایی شناسایی و پیشنهاد موضوعات جدید
- توانایی طرح سؤال و فرضیه در پژوهش‌های زبان و ادبیات فارسی
- توانایی نوشتن و نقد پیشینه‌ی پژوهش و مبانی نظری در پژوهش‌های زبان و ادبیات فارسی
- توانایی درک و تشخیص و کاربرد انواع روش تحقیق در آموزش زبان و ادبیات فارسی

سرفصل درس:

- ۱- پیش‌زمینه تحقیق، تحقیقات بنیادی، تحقیقات کاربردی و تحقیقات توسعه‌ای
- ۲- اصول تحقیق و پژوهش، رویکردهای کمی و کیفی در پژوهش، اصول و فنون جمع‌آوری داده‌ها
- ۳- حوزه‌های مهم تحقیق در آموزش زبان و ادبیات فارسی
- ۴- فرآیند پژوهش در آموزش زبان و ادبیات فارسی: طرح مسئله، سؤالات و فرضیه‌های پژوهش
- ۵- پیشینه‌ی پژوهش و چارچوب نظری و روش تحلیل و استنتاج در پژوهش‌های زبان و ادبیات فارسی

۶- مشخصه‌های متغیرها

۷- روش‌های تاریخی و توصیفی و تحلیل محتوی در آموزش زبان و ادبیات فارسی

۸- روش تجربی (آزمایشی) در پژوهش، روش تحقیق شبه تجربی (شبه آزمایشی)، پایایی و روایی در روش تحقیق

روایی درونی و بیرونی و روش‌های نمونه‌گیری در پژوهش

روش یاددهی یادگیری:

تلفیقی از سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث کلاسی، مشارکت فردی و گروهی دانشجویان در بحث‌های کلاسی، ارائه‌های کلاسی توسط دانشجویان و تحلیل عملی نمونه‌هایی از پژوهش‌های انجام‌شده در حوزه آموزش زبان و ادبیات فارسی بر اساس مطالب ارائه‌شده در کلاس می‌باشد. همچنین دانشجویان باید حداقل پژوهشی کامل در حد یک مقاله در پایان‌ترم تحویل بدهند و روش تحقیق و مطالب مطرح‌شده در کلاس را به صورت عینی و ملموس انجام دهند.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	٪۱۵	نوشتاری: ٪۵۰	٪۳۵
		عملکردی: -	

تجهیزات و امکانات موردنیاز:

رایانه و ویدیو پروژکتور

فهرست منابع:

منابع اصلی:

1 – Farhadi, H. (2014). Research methods in applied linguistics 1 & 2

فرهادی، حسین (۱۳۹۳). اصول و روش تحقیق در آموزش زبان. ترجمه‌ی مژده فامیلی، نشر سیمیا: تهران

۲- فتوحی، محمود (۱۳۹۵). شیوه نگارش مقاله علمی پژوهشی، سخن: تهران

۳- گال، مردیت؛ بورگ، والتر؛ گال، جویس (۱۳۸۲) روش‌های تحقیق کمی و کیفی در علوم تربیتی و روان‌شناسی.

ترجمه احمدرضا نصر و همکاران، انتشارات سمت و دانشگاه شهید بهشتی.

منابع فرعی:

ستوده، غلامرضا (۱۳۷۳) مرجع‌شناسی و روش تحقیق در ادب فارسی. انتشارات سمت: تهران

اشمیت، ریچارد و ریچاردز، جک کرافت (۱۳۸۴). فرهنگ توصیفی آموزش زبان و زبان‌شناسی کاربردی. ترجمه‌ی ابراهیم چگنی. نشر رهنما: تهران

Hatch, E. M. & Lazaraton, A. (1991). Research Manual: Design and Statistics for Applied Linguistic. Newbury House Publishers.

Tavakoli, H. (2013). A Dictionary of Research Methodology and Statistics in Applied Linguistics. Rahnama Publications: Tehran.

Duff, P. (2007). Case Study Research in Applied Linguistics. Taylor and francis Publication.

منابع مطالعاتی:

مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران irandoc.ac.ir

بانک اطلاعات نشریات ایران magiran.com

پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی sid.ir

پایگاه نشریات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی ensani.ir

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): زبان‌شناسی کاربردی و زبان فارسی

عنوان درس (انگلیسی): Applied Linguistics and its application in Persian Language

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز: دارد ندارد

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۳۲

اهداف کلی درس:

اهداف کلی این درس آشنایی با معنی‌شناسی و کاربردشناسی، زبان‌شناسی شناختی، زبان‌شناسی پیکره‌ای و دوزبانگی و کاربرد این اصول و مفاهیم در آموزش زبان و ادب فارسی می‌باشد. انتظار می‌رود دانشجویان در این درس با این اصول و مفاهیم بیشتر آشنا شوند و همچنین فرصتی برای ارائه‌ی دانش کسب‌شده خود را در این درس داشته باشند. همچنین بهتر است موضوعات جدید و نیازمند تحقیق برای پژوهش در زمینه‌ی زبان‌شناسی و زبان فارسی به دانشجویان ارائه شود.

اهداف ویژه درس:

- آشنایی با مباحث مهم در فراگیری زبان اول و مهارت‌های گفتاری و شنیداری
- آشنایی با سوادآموزی و فراگیری مهارت‌های خواندن و نوشتن در زبان اول
- مروری بر آواشناسی و واج‌شناسی زبان فارسی و فرآیندهای واجی
- مروری بر ساخت‌واژه و فرآیندهای واژه‌سازی در زبان فارسی

توانایی‌ها و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- توانایی درک و کاربرد مباحث مهم در معنی‌شناسی و کاربردشناسی زبان فارسی
- توانایی درک و کاربرد تحلیل گفتمان در تحلیل متون ادبی و آموزشی
- شناخت پیکره‌های زبانی و استفاده از آنها در امر آموزش زبان
- درک مفاهیم و مباحث مهم در زبان‌شناسی شناختی و توانایی کاربرد آنها در تحلیل متون و آموزش زبان
- تسلط بر آواشناسی، واج‌شناسی و ساخت‌واژه زبان فارسی
- آشنایی با دوزبانگی و مباحث مهم در این زمینه و مشکلات آموزش زبان فارسی در مناطق دوزبانه

سرفصل درس:

۱- زیر نظام‌ها و حوزه‌های اصلی زبان‌شناسی (آواشناسی و واج‌شناسی، ساخت‌واژه، معنی‌شناسی و کاربردشناسی)
۲- حوزه‌ها و مکاتب جدید در زبان‌شناسی: زبان‌شناسی شناختی
۳- حوزه‌های بین‌رشته‌ای در زبان‌شناسی: تحلیل گفتمان، زبان‌شناسی رایانه‌ای و پیکره‌ای
۴- زبان‌شناسی و مطالعه و تحلیل متون ادب فارسی
۵- زبان‌شناسی و مطالعه و تحلیل متون آموزشی زبان فارسی
روش یاددهی یادگیری: تلفیقی از سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث کلاسی، مشارکت فردی و گروهی دانشجویان در بحث‌های کلاسی، ارائه‌های کلاسی توسط دانشجویان و تحلیل نمونه‌هایی از متون بر اساس رویکردهای ارائه‌شده در کلاس

روش یاددهی یادگیری:

تلفیقی از سخنرانی استاد، پرسش و پاسخ، بحث کلاسی، مشارکت فردی و گروهی دانشجویان در بحث‌های کلاسی، ارائه‌های کوتاه و سخنرانی‌های کوتاه دانشجویان در کلاس.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	٪۱۵	نوشتاری: ٪۵۰ عملکردی: -	٪۳۵

تجهیزات و امکانات موردنیاز:

رایانه و ویدیو پروژکتور، آزمایشگاه زبان

فهرست منابع:

منابع اصلی: مشکوه‌الدینی، مهدی (۱۳۸۶) توصیف و آموزش زبان فارسی. مشهد: انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد راسخ مهند، محمد (۱۳۹۲) درآمدی بر زبان‌شناسی شناختی. تهران: انتشارات سمت صفوی، کوروش، (۱۳۹۵) درآمدی بر معنی‌شناسی، صفحه ۹۷ تا ۱۲۵
منابع فرعی: صفوی، کوروش (۱۳۸۰). گفتارهایی در زبان‌شناسی. تهران: انتشارات هرمس

صفوی، کوروش (۱۳۹۴). *از زبان‌شناسی به ادبیات*. تهران: انتشارات هرمس

صفوی، کوروش (۱۳۹۱). *آشنایی با زبان‌شناسی در مطالعات ادب فارسی*. تهران: انتشارات علمی

اگرادی و دیگران (۱۳۸۰) *درآمدی بر زبان‌شناسی معاصر*. ترجمه‌ی علی درزی، جلد ۱ و ۲. تهران: انتشارات سمت

پایگاه‌های مطالعاتی و مجلات معتبر

مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران irandoc.ac.ir

بانک اطلاعات نشریات ایران magiran.com

پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی sid.ir

پایگاه نشریات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی ensani.ir

دوماهنامه‌ی «جستارهای زبانی» دانشگاه تربیت مدرس

دو فصل‌نامه‌ی «زبان‌شناسی و گویش‌های خراسان» دانشگاه فردوسی مشهد

دو فصل‌نامه‌ی «زبان و زبان‌شناسی» انجمن زبان‌شناسی ایران

دو فصل‌نامه‌ی «پژوهش‌های زبانی» دانشگاه تهران

فصل‌نامه‌ی «پژوهش‌های زبان‌شناسی» دانشگاه اصفهان

دو فصل‌نامه‌ی «زبان‌شناسی» سازمان نشر دانشگاهی

دو فصل‌نامه‌ی «پژوهش‌های زبان‌شناسی تطبیقی» دانشگاه همدان

دو فصل‌نامه‌ی «زبان‌شناخت» پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

فصل‌نامه‌ی «زبان پژوهی» دانشگاه الزهراء

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): مبانی زبان‌شناسی	
عنوان درس (انگلیسی): An Introduction to Linguistics	
نوع درس: اختیاری	پیش‌نیاز: دارد ☐ ندارد ☒
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری
تعداد ساعات: ۳۲	

اهداف کلی درس:

اهداف کلی این درس آشنایی اولیه و مقدماتی با حوزه‌های مختلف زبان‌شناسی از جمله آواشناسی و واج‌شناسی، معنی‌شناسی و کاربردشناسی، زبان‌شناسی اجتماعی، روان‌شناسی زبان، زبان‌شناسی پیکره‌ای و رایانه‌ای، عصب‌شناسی زبان، خط و نوشتار، فراگیری زبان اول، یادگیری زبان دوم و ... می‌باشد. انتظار می‌رود دانشجویان در این درس با این حوزه‌ها و زیر نظام‌ها آشنا شوند و همچنین فرصتی برای ارائه‌ی دانش کسب‌شده خود در این درس داشته باشند.

توانایی‌ها و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- تسلط بر آواشناسی و واج‌شناسی زبان فارسی
- تسلط بر انواع فرایندهای واژه‌سازی، مفاهیم واژه، تکواژ، تکواژگونه
- تسلط بر نحو زبان فارسی و شیوه‌های تحلیل جملات
- درک مفاهیم اولیه در معنی‌شناسی، تحلیل گفتمان و کاربردشناسی زبان
- آشنایی حوزه‌های روان‌شناسی زبان، جامعه‌شناسی زبان و عصب‌شناسی زبان
- شناخت مفاهیم و اصطلاحات در فراگیری زبان اول و زبان دوم و درک رابطه‌ی زبان و مغز و تفکر

سرفصل درس:

- ۱- آواشناسی و واج‌شناسی زبان فارسی
- ۲- ساخت واژه و فزاینده‌ای واژه‌سازی در زبان فارسی
- ۳- نحو زبان فارسی
- ۴- معنی‌شناسی، تحلیل گفتمان و کاربردشناسی زبان فارسی
- ۵- زبان‌شناسی اجتماعی و روان‌شناسی زبان
- ۶- زبان‌شناسی پیکره‌ای و رایانه‌ای
- ۷- عصب‌شناسی زبان
- ۸- تاریخچه خط و نوشتار
- ۹- مروری بر فراگیری زبان اول و یادگیری زبان دوم

روش یاددهی یادگیری:

تلفیقی از سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث کلاسی، مشارکت فردی و گروهی دانشجویان در بحث‌های کلاسی، ارائه‌های کلاسی توسط دانشجویان در کلاس می‌باشد.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	٪۱۵	نوشتاری: ٪۵۰ عملکردی: -	٪۳۵

تجهیزات و امکانات موردنیاز:

رایانه و ویدیو پروژکتور

فهرست منابع:

منابع اصلی:

Yule, G. (2006). The study of language. Cambridge: Cambridge University Press.

یول، جرج (۲۰۰۶). مطالعه و بررسی زبان. ترجمه علی بهرامی. تهران: انتشارات رهنما

مشکوه الدینی، مهدی (۱۳۹۵) سیر زبان‌شناسی. مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد

منابع فرعی:

تراسک، رابرت لارن (۱۳۸۰). مقدمات زبان‌شناسی. ترجمه فریار اخلاقی. تهران: نشر نی.

رادمن، رابرت و ویکتوریا فرامکین (۱۳۸۷). درآمدی بر زبان و زبان‌شناسی. ترجمه محمود الیاسی. سبزوار: نشر دانشگاه تربیت معلم سبزوار.

ناطل خانلری، پرویز (۱۳۸۶). زبان‌شناسی و زبان فارسی. تهران: نشر توس

صفوی، کوروش (۱۳۸۱). از زبان‌شناسی به ادبیات. تهران: پژوهشگاه فرهنگ و هنر اسلامی

منابع مطالعاتی:

دوماهانمی «جستارهای زبانی» دانشگاه تربیت مدرس

دو فصل‌نامه‌ی «زبان‌شناسی و گویش‌های خراسان» دانشگاه فردوسی مشهد

دو فصل‌نامه‌ی «زبان و زبان‌شناسی» انجمن زبان‌شناسی ایران

فصل‌نامه‌ی «پژوهش‌های زبان‌شناسی» دانشگاه اصفهان

دو فصل‌نامه‌ی «زبان‌شناسی» سازمان نشر دانشگاهی

دو فصل‌نامه‌ی «پژوهش‌های زبان‌شناسی تطبیقی» دانشگاه همدان

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): تاریخ زبان فارسی

عنوان درس (انگلیسی): The History of Persian Language

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز: دارد ندارد   عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۳۲

اهداف کلی درس:

اهداف کلی این درس آشنایی با دسته‌بندی و طبقه‌بندی‌های زبان‌ها و خانواده‌های زبانی با تأکید بر خانواده‌های زبان‌های هند و اروپایی می‌باشد. همچنین شناخت زبان‌های ایرانی باستان، میانه و نو و ویژگی‌های دستوری و واژگانی و خط این زبان‌ها می‌باشد؛ همچنین با اصطلاحات زبان‌شناسی تاریخی - تطبیقی مانند دگرگونی آوایی، دستوری، معنایی و بازسازی می‌باشد. انتظار می‌رود دانشجویان در این درس با سیر تحول تاریخی زبان فارسی آشنا شوند و بتوانند تغییرات زبان‌های ایرانی را از ایرانی باستان تا فارسی دری درک کرده و در تحقیقات هم‌زمانی و در زمانی خود به کار برند.

توانایی‌ها و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- آشنایی با مفهوم طبقه‌بندی زبان‌ها و خانواده‌های زبانی و روابط خویشاوندی زبانی
- آشنایی با زبان‌های ایرانی باستان، میانه و نو و ویژگی‌های آن‌ها
- درک سیر تکاملی زبان‌های ایرانی
- درک مفاهیم و قاعده‌های دگرگونی آوایی، دستوری، بازسازی و کاربرد آن‌ها در تحقیقات زبانی و گویشی

سرفصل درس:

- ۱- خانواده‌های زبانی، زبان‌های هند و اروپایی
- ۲- ایرانی باستان، ویژگی‌های دستوری
- ۳- ایرانی میانه، ویژگی‌های دستوری
- ۴- ایرانی نو و فارسی دری، ویژگی‌های دستوری
- ۵- مفاهیم دگرگونی آوایی، انواع دگرگونی آوایی، دگرگونی دستوری، بازسازی تاریخی - تطبیقی، دگرگونی معنایی

روش یاددهی یادگیری:

تلفیقی از سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث کلاسی، مشارکت فردی و گروهی دانشجویان در بحث‌های کلاسی، ارائه‌های کلاسی توسط دانشجویان در کلاس می‌باشد.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	%۱۵	نوشتاری: %۵۰	%۳۵
		عملکردی: -	

تجهیزات و امکانات موردنیاز:

رایانه و ویدیو پروژکتور

فهرست منابع:

منابع اصلی:

ناتل خانلری، پرویز (۱۳۹۱). *تاریخ زبان فارسی*. جلد ۱ و ۲. انتشارات فرهنگ نشر نو: تهران
ابوالقاسمی، محسن (۱۳۸۵). *تاریخ زبان فارسی*. انتشارات سمت: تهران
آرلاتو، آنتونی (۱۳۸۴). *درآمدی بر زبان‌شناسی تاریخی*. ترجمه‌ی یحیی مدرس. انتشارات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی: تهران.
دبیر مقدم، محمد (۱۳۹۲). *پژوهش‌های زبان‌شناختی فارسی*. مرکز نشر دانشگاهی: تهران

منابع فرعی:

ارانسکی، یوسف میخائیلوویچ (۱۳۸۶). *زبان‌های ایرانی*. ترجمه‌ی علی‌اشرف صادقی، نشر سخن: تهران.
نغزگوی کهن، مهرداد (۱۳۹۴). *فرهنگ توصیفی زبان‌شناسی تاریخی*. نشر علمی: تهران.
حسن دوست، محمد (۱۳۹۱). *فرهنگ تطبیقی - موضوعی زبان‌ها و گویش‌های ایرانی نو*. نشر فرهنگستان زبان و ادب فارسی: تهران.
ناتل خانلری، پرویز (۱۳۹۵). *دستور تاریخی زبان فارسی*. انتشارات توس: تهران.
فرشیدورد، خسرو (۱۳۹۰). *دستور مختصر تاریخی زبان فارسی*. انتشارات زوار: تهران.
ابوالقاسمی، محسن (۱۳۸۹). *دستور تاریخی زبان فارسی*. انتشارات سمت: تهران

منابع مطالعاتی:

پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی sid.ir
پایگاه نشریات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی ensani.ir
نامه‌ی فرهنگستان زبان و ادب فارسی
ویژه‌نامه‌ی دستور، فرهنگستان زبان و ادب فارسی

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): **درست‌نویسی و نگارش فارسی**

عنوان درس (انگلیسی): **Persian Language Writing**

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز: دارد ندارد

عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

اهداف کلی درس:

در این درس دانشجویان با نگارش صحیح زبان فارسی در سطح کاربرد صحیح واژه‌ها، ترکیب‌ها، جمله‌ها و بند و متن آشنا می‌شوند و می‌توانند متن‌هایی به زبان فارسی تولید کنند که از اشکالات زبانی و محتوایی پیراسته است.

توانایی‌ها و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- آشنایی با انواع جملات و روش صحیح نگارش آن
- آشنایی با انواع پاراگراف‌ها و روش صحیح نگارش آن و ارتباط میان آن‌ها
- آشنایی با کارکرد و کاربرد صحیح نشانه‌های سجاوندی
- شناخت انواع متن نویسی در زبان فارسی و توانایی تولید آن
- توانایی ویراستاری زبانی و محتوایی انواع متون
- آشنایی با کارکردهای ادبیات در تقویت و گسترش معنایی، لغوی و ساختاری زبان فارسی

سرفصل درس:

- ۱- جمله نویسی صحیح در زبان فارسی
- ۲- انواع پاراگراف و روش‌های ارتباط دادن آن‌ها
- ۳- انواع متن اعم از متن علمی، اداری، ادبی، خبری، نامه‌نگاری و سبک نگارش هر یک
- ۴- انواع نشانه‌های سجاوندی
- ۵- غلط‌های رایج نگارشی
- ۶- اصول و مبانی ویرایش زبانی و محتوایی متن
- ۷- کارکردهای ادبیات در تقویت و گسترش معنایی، لغوی و ساختاری زبان فارسی

روش یاددهی یادگیری:

تلفیقی از سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث کلاسی، مشارکت فردی و گروهی دانشجویان در بحث‌های کلاسی، تولیدات دانشجویان در کلاس و خارج آن می‌باشد.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	%۱۵	نوشتاری: %۵۰	%۳۵
		عملکردی: -	

تجهیزات و امکانات موردنیاز:

رایانه و ویدیو پروژکتور

فهرست منابع:

منابع اصلی:

یا حقی، محمدجعفر (۱۳۸۹). آیین نگارش و ویرایش. مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی
فتوحی، محمود (۱۳۹۵). آیین نگارش مقاله علمی پژوهشی. تهران: انتشارات سخن
ذوالفقاری، حسن (۱۳۹۵). ویراستاری و درست‌نویسی. تهران: نشر علم
نجفی، حسن (۱۳۶۶). غلط‌نویسیم (فرهنگ دشواری‌های زبان فارسی). تهران: مرکز نشر دانشگاهی

منابع فرعی:

سمیعی، احمد (۱۳۷۴). آیین نگارش. تهران: مرکز نشر دانشگاهی
غلامحسین، غلامحسین زاده (۱۳۸۹). راهنمای ویرایش. تهران: سمت
اسلید، کارول (۱۳۸۰). سبک و شیوه. ترجمه‌ی مهران دخت نظام شهیدی، تهران: انتشارات آگه
موحد، ضیاء (۱۳۹۱). رساله‌ای در مقاله‌نویسی. تهران: انتشارات نیلوفر
نیکوبخت (۱۳۸۴). مبانی درست‌نویسی زبان فارسی معیار. تهران: انتشارات نیلوفر

منابع مطالعاتی:

پایگاه نشریات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی ensani.ir

نامه‌ی فرهنگستان زبان و ادب فارسی

ویژه‌نامه‌ی دستور، فرهنگستان زبان و ادب فارسی

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): تاریخ و فرهنگ ایران

عنوان درس (انگلیسی): Iran's History and Culture

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز: دارد ندارد

عنوان پیش‌نیاز: -

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

اهداف کلی درس:

در این درس دانشجویان به صورت کلی با تاریخ و فرهنگ ایران از آغاز تا امروز و مهم‌ترین شاخصه‌های آن آشنا می‌شوند.

توانایی‌ها و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- آشنایی با ادوار تاریخی و فرهنگی ایران به صورت کلی
- آشنایی با شاخصه‌های فرهنگ ایرانی در هر دوره تاریخی
- شناخت ادوار ادبیات فارسی پیش از اسلامی
- شناخت تأثیرگذاری تاریخ و فرهنگ ایران بر تاریخ و فرهنگ جهان.
- توانایی درک تأثیرپذیری تاریخ و فرهنگ ایران از تاریخ و فرهنگ جهان
- توانایی درک کارکردهای تاریخ و فرهنگ ایران در آموزش زبان و ادبیات فارسی

سرفصل درس:

- ۱- ادوار تاریخ ایران پیش و پس از اسلام
- ۲- ادوار فرهنگ ایران پیش و پس از اسلام
- ۳- شاخصه‌های فرهنگ ایرانی در ادوار مختلف
- ۴- ادوار ادبیات فارسی پیش از اسلام
- ۵- تأثیرگذاری تاریخ و فرهنگ ایران از تاریخ و فرهنگ جهان
- ۶- تأثیرپذیری تاریخ و فرهنگ ایران از تاریخ و فرهنگ جهان
- ۷- کارکردهای تاریخ و فرهنگ ایران در آموزش زبان فارسی

روش یاددهی یادگیری:

تلفیقی از سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث کلاسی، مشارکت فردی و گروهی دانشجویان در بحث‌های کلاسی، پژوهش و بازدید دانشجویان از مناطق تاریخی و فرهنگی ایران می‌باشد.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	٪۱۵	نوشتاری: ٪۵۰ عملکردی: -	٪۳۵

تجهیزات و امکانات موردنیاز:

رایانه و ویدیو پروژکتور

فهرست منابع:

منابع اصلی:

متحدین، ژاله (۱۳۸۱). دانشنامه کوچک ایران: اساطیر، تاریخ، جغرافیا و نامداران علم و ادب ایران. تهران: انتشارات توس
غلامحسین زاده، غلامحسین (۱۳۹۱). تاریخ و فرهنگ و ادبیات ایران در پیش از اسلام. تهران: سمت
تفضلی، احمد (۱۳۷۶). تاریخ ادبیات ایران پیش از اسلام. تهران: انتشارات سخن
زرین کوب، عبدالحسین (۱۳۸۳). تاریخ ایران پس از اسلام. تهران: انتشارات امیرکبیر

منابع فرعی:

دورانت، ویل (۱۳۷۱). تاریخ تمدن (بخش ایران). تهران: انتشارات آموزش و انقلاب اسلامی
مطهری، مرتضی (۱۳۸۹). خدمات متقابل ایران و اسلام. تهران: انتشارات صدرا
محمودی بختیاری، علیقلی (۱۳۶۸). زمینه‌ی فرهنگ و تمدن ایران (نگاهی به: اساطیر)، تهران: انتشارات پازنگ
مینوی، مجتبی (۱۳۶۹). تاریخ و فرهنگ. تهران: انتشارات خوارزمی

منابع مطالعاتی:

بانک اطلاعات نشریات ایران magiran.com

پایگاه نشریات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی ensani.ir

مجله‌ی تاریخ ایران (پژوهشنامه علوم انسانی). دانشگاه شهید بهشتی

مجله‌ی جستارهای تاریخی (فرهنگ). پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

مجله‌ی مطالعات تاریخ فرهنگی (پژوهشنامه‌ی انجمن تاریخ ایرانی). انجمن ایرانی تاریخ

فصل چهارم:

جدول ترم بندی دروس

ترم اول

پیش نیاز/هم نیاز	تعداد ساعت			تعداد واحد			عنوان	ردیف
	جمع	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری		
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	تطور متون شعر و نثر فارسی	۱
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	دستور زبان فارسی	۲
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	اصول و روش های آموزش زبان	۳
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	زبان شناسی کاربردی و زبان فارسی	۴
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	زبان تخصصی انگلیسی	۵
	۱۶۰		۱۶۰	۱۰	-	۱۰	جمع کل	

ترم دوم

پیش نیاز/هم نیاز	تعداد ساعت			تعداد واحد			عنوان	ردیف
	جمع	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری		
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	بلاغت و زیبایی شناسی	۱
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	نظریه های نقد ادبی	۲
-	۴۸	۳۲	۱۶	۲	۱	۱	تهیه و تدوین مواد آموزشی	۳
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	روش تحقیق در آموزش زبان و ادبیات	۴
اصول و روش های تدریس	۴۸	۳۲	۱۶	۲	۱	۱	روش های آموزش زبان فارسی	۵
	۱۹۲	۶۴	۱۲۸	۱۰	۲	۸	جمع کل	

ترم سوم

پیش نیاز/هم نیاز	تعداد ساعت			تعداد واحد			عنوان	ردیف
	جمع	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری		
درست نویسی و نگارش فارسی	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	نوشتار خلاق	۱
تهیه و تدوین مواد آموزشی- روش های آموزش زبان فارسی	۴۸	۳۲	۱۶	۲	۱	۱	کارورزی و تدریس عملی زبان فارسی	۲
تهیه و تدوین مواد آموزشی	۴۸	۳۲	۱۶	۲	۱	۱	آزمون سازی و سنجش زبان	۳
	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	روانشناسی زبان	۴
	۱۶۰	۶۴	۹۶	۸	۲	۶	جمع کل	

ترم چهارم

پیش نیاز/هم نیاز	تعداد واحد	عنوان	ردیف
کلیه دروس ارائه شده	۴	پایان نامه	۱

